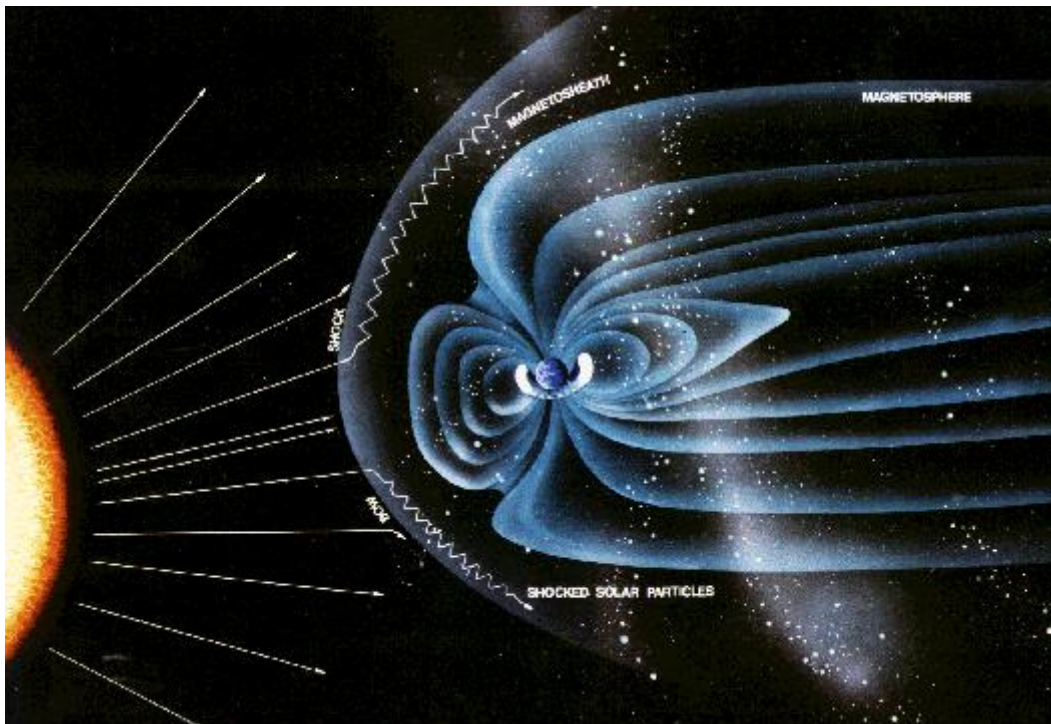

MAGNETICKÉ POLE ZEME

Magnetické pole Zeme pokrýva celý svet a siaha až d'aleko do vesmíru. Jeho začiatok je naopak hlboko vo vnútri – asi 2 900 kilometrov pod povrchom Zeme. Zemské jadro je rozdelené na vnútorné a vonkajšie. Vo vnútornom jadre s teplotou až 5 500°C ostáva železo v pevnom skupenstve kvôli obrovskému tlaku. Vonkajšie jadro je hrubé asi 2 200 kilometrov a je to roztavená zliatina železa a niklu. Neustále sa premiešava – pri zahrievaní stúpa, keď schladne bližšie pri povrchu, znovu klesá. Vytvárajú sa víry a keďže železo a nikel sú vodivé kovy, tieto víry pracujú ako obrovské geodynamo, ktoré generuje premenné elektrické pole a to vytvára magnetické pole. Vedci odhadujú, že vzniklo asi pred 3 450 miliónmi rokov.

Magnetické pole Zeme je sústredené do pólův ako u tyčového magnetu. Magnetické póly Zeme sa nestotožňujú s geografickými pólmi Zeme. Ležia asi 1 600 kilometrov od nich. Poloha magnetických pólův sa posúva, napr. Severný magnetický pól sa

posúva od Kanady smerom k Sibíri a stále vyššou rýchlosťou. V roku 2019 museli vedci aktualizovať Svetový magnetický model slúžiaci armáde a aj GPS aplikácie, pretože by to viedlo k zmätkom v doprave.

Mení sa aj sila magnetického poľa Zeme. Celosvetovo slabne už asi 160 rokov. Presná príčina nie je známa. Neuveriteľné je, že náhodné javy v chemickom zložení jadra, môžu spôsobiť úplne otočenie pólů. Stalo sa to už viackrát v dejinách Zeme.

Aj niektoré druhy zvierat využívajú zemský magnetizmus ako navigáciu: sťahovaví vtáci, včely, holuby, korytnačky, lososy a iné ryby. Náhlý posun pólů môže spôsobiť ich dezorientáciu.

Magnetické pole Zeme je náš obranný štít pred časticami, ktoré sú vystreľované zo Slnka a sú známe pod názvom „slnčný vietor“. Bez neho by slnečný vietor postupne zničil našu atmosféru a boli by sme vystavení zhubnému žiareniu, ktoré by zničilo život na Zemi.

Občas sa zo Slnka uvoľní silnejší výbuch hmoty známy ako „slnčná búrka“. Tá dokáže prelomiť našu ochrannú magnetickú bariéru, ale predsa len stočí smer pohybu týchto častíc k magnetickým pólom, kde nastáva reakcia nabitých častíc s molekulami vzduchu. Následkom zrážok sa kyslík rozžiari na červeno a na zeleno a dusík na červeno, fialovo alebo modro. Táto úchvatná prírodná šou sa nazýva polárna žiara.

Budúcnosť magnetického poľa Zeme poznáme podľa planéty Mars. Tekuté horúce zemské jadro bude chladnúť, nakoniec stvrdne a magnetizmus postupne zoslabne. Bude to však až o miliardy rokov.